

Asplenium trichomanes L. (Steenbreekvaren) op een kleine noordhelling in de Duinen van Velsen

Niko Buiten (Spaarne 49 app. 1.7, 2011 CE Haarlem)

Asplenium trichomanes L. was found on sandy soil in coastal dunes near Velsen.

In het jaar 2001 inventariseerde ik voor het LMF-A van FLORON de Duinen van Velsen, een beschermd natuurmonument. Dat werd een bijzondere ervaring. Terwijl ik in mei exemplaren *Botrychium lunaria* aan het tellen was ontdekte ik op

een kleine noordhelling enkele jonge stengels van *Asplenium trichomanes*. Ik kon mijn ogen niet geloven. Het zou de eerste vondst van deze fraaie muurplant op zandige bodem in open duingebied zijn. De soort is in Nederland voornamelijk bekend van oude, vochtige muren en is daarnaast ook een enkele maal gevonden op boomstronken of op steile kanten, zoals greppels, in bossen.^{1 2} Ik besloot later nog eens terug te keren om te zien of mijn ogen mij niet bedrogen.

Op 15 augustus 2001 bezocht ik, samen met Joop Mourik, de coordinator van FLORON-district Hollands Duin, de groeiplaats om er een vegetatie-opname te maken. De groeiplaats bevindt zich op een enkele meters brede en circa 1 m hoge noordhelling van een kuil, waardoor een sluippaadje loopt. De bedekking van het proefvlak van 2 m² was 95% en de gemiddelde hoogte van de vegetatie 10 cm. In het proefvlak stonden 37 soorten. De vegetatie van het proefvlak was kenmerkend voor het zeedorpenlandschap ter plaatse. Behalve de voornoemde bijzondere soorten groeiden er in het proefvlak van de vaatplanten onder meer *Sanguisorba minor* en *Thymus pulegioides*, en van de mossen onder meer *Ditrichum flexicaule* en *Tortula subulata*. We vonden 9 stengels *Asplenium trichomanes*.

De Duinen van Velsen maken deel uit van het Nationaal Park Kennemerland. Zij worden beheerd door en zijn eigendom van de gemeente Velsen. Het beheer bestaat voornamelijk uit 'niets doen'³: men kan er vrij wandelen en er zijn hond uitlaten. De groeiplaats van *Asplenium trichomanes* is aangemeld bij de gemeente Velsen, zodat deze bij het beheer met deze beschermde plant rekening kan houden.

1. P. Heukels, 1985. *Asplenium trichomanes* L. In: J. Mennema, A.J. Quene-Boterenbrood & C.L. Plate (red.), Atlas van de Nederlandse Flora 2: 77. Utrecht.
2. E.J. Weeda, 1985. Nederlandse Oecologische Flora 1: 36-37. Amsterdam.
3. Aldus de toelichting van de beschikking no. NMF-91-5587 van de staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, waarin deze de 'Duinen van Velsen' in 1991 aanwijst als beschermd natuurmonument.